

Zestaw nr	Nazwisko i imię	Podpis uczestnika	Pieczęć szkoły

Ocena Komisji Szkolnej

Rodzaj pytania	Pytanie opisowe (0–25 pkt)	Zadanie z podstaw ekonomii (0–15 pkt)	Pytania testowe (0–60 pkt)	Razem
Ocena				

■ ■ ■ XXX OLIMPIADA WIEDZY EKONOMICZNEJ ■ ■ ■

Rok szkolny 2016/2017
Zawody I stopnia (szkolne)

I. Pytanie opisowe o charakterze ogólnym (0–25 pkt) – wybierz **JEDEN** z dwóch podanych poniżej tematów

Temat 1: Opisz, w jaki sposób państwo może zmniejszać wahania cykliczne gospodarki. Na wybranych przez siebie przykładach państw wskaż narzędzia stosowane w tym celu w praktyce.

Przykładowy schemat odpowiedzi:

Część teoretyczna (0-15 pkt)

1. Przyczyny wstępowania wahań cyklicznych w gospodarce
2. Negatywne konsekwencje społeczno-ekonomiczne wahań cyklicznych w gospodarce
3. Istota pasywnej i aktywnej polityki fiskalnej państwa
4. Rola polityki pieniężnej w łagodzeniu cykli koniunkturalnych
5. Problem opóźnień w polityce finansowej państwa w kontekście działań antycyklicznych

Część praktyczna (0-10 pkt)

1. Opis funkcjonowania automatycznych stabilizatorów koniunktury w wybranym kraju
2. Działania o charakterze dyskrecyjnym jako przykład polityki antycyklicznej
3. Koordynacja polityki pieniężnej i fiskalnej (policy mix) w kontekście przeciwdziałania kryzysom gospodarczym w wybranym kraju
4. Opis rezultatów działań ukierunkowanych na zmniejszanie wahań cyklicznych gospodarki

Temat 2: Przedstaw przyczyny i skutki ingerencji państwa w dochody gospodarstw domowych. Na przykładzie Polski oceń rolę państwa w zapewnieniu minimum egzystencji.

Przykładowy schemat odpowiedzi:

Część teoretyczna (0-15 pkt)

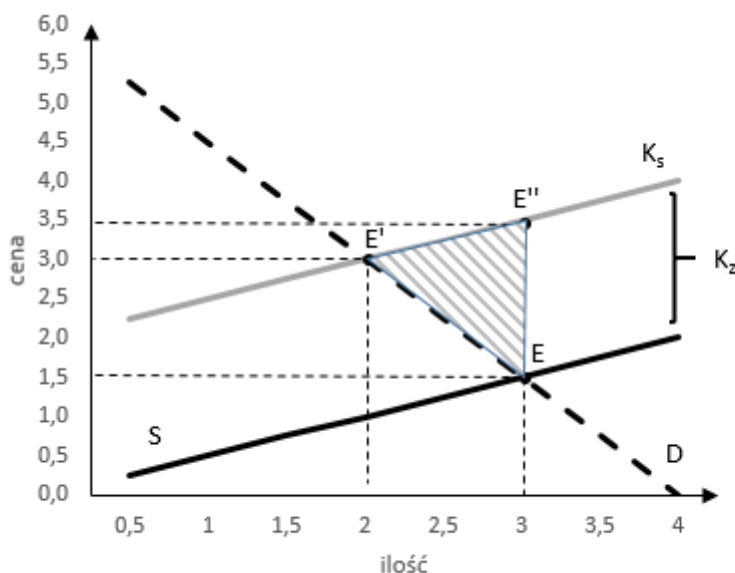
1. Społeczno-ekonomiczne przyczyny ingerencji państwa w podział dochodu w gospodarce
2. Metody pomiaru zróżnicowania dochodów gospodarstw domowych
3. Problem spirali ubóstwa
4. Definicja minimum egzystencji

Część praktyczna (0-10 pkt)

1. Zjawisko ubóstwa w polskim społeczeństwie
2. Wpływ ingerencji państwa na rozkład dochodów gospodarstw domowych w Polsce
3. Polityka społeczna w Polsce wobec problemu skrajnego ubóstwa – instytucje oraz instrumenty
4. Ocena skuteczności działań państwa ukierunkowanych na zapewnienie minimum egzystencji

II. Zadanie z podstaw ekonomii (0–15 pkt)

Funkcja podaży stali opisana jest równaniem $q = 2p$, natomiast funkcja popytu dana jest wzorem $q = -\frac{2}{3}p + 4$, gdzie: q – liczba kilogramów stali, p – cena kilograma stali (w zł).

D – popyt; S – podaż (koszt prywatny); E – punkt równowagi; K_z – koszt zanieczyszczenia; K_s – koszt społeczny; E' – punkt (rezultat) efektywny społecznie; trójkąt $EE'E''$ – trójkąt dobrobytu (strata dobrobytu)

a) W układzie współrzędnych narysuj funkcje popytu (D) i podaży (S). (1 pkt)

Funkcje popytu (D) i podaży (S) zostały przedstawione na wykresie.

b) Oblicz punkt równowagi. (2 pkt)

Punkt równowagi cechuje zrównanie wielkości popytu z wielkością podaży. Graficznie oznacza on przecięcie krzywej popytu (D) z krzywą podaży (S). W celu obliczenia punktu równowagi rynkowej należy porównać oba równania:

$$-\frac{3}{2}q + 6 = \frac{1}{2}q$$

Ilość równowagi rynkowej wynosi 3 kg

Cena równowagi rynkowej wynosi 1,5 zł

$$E = (3, \frac{3}{2})$$

c) Wyprodukowanie każdej ilości stali związane jest z emisją pewnej ilości szkodliwych substancji chemicznych do atmosfery. Załóżmy, że koszt zanieczyszczenia wynosi 2 zł i jest niezależny od wielkości produkcji stali. Na podstawie tej informacji przedstaw na rysunku krzywą kosztu społecznego produkcji stali (2 pkt) oraz podaj jej równanie (2 pkt).

Krzywa kosztu społecznego została oznaczona na wykresie symbolem K_s .

Równanie krzywej kosztu społecznego:

$$K_s = \frac{1}{2}q + 2$$

d) Zaznacz na wykresie rezultat efektywny społecznie (2 pkt) oraz oszacuj jego współrzędne (2 pkt).
Rezultat (punkt) efektywny społecznie został zaznaczony na wykresie symbolem E' .

Rezultat efektywny społecznie występuje w punkcie przecięcia krzywej kosztu społecznego (K_s) z krzywą popytu (D), a zatem porównując oba równania otrzymujemy:

$$-\frac{3}{2}q + 6 = \frac{1}{2}q + 2$$

Stąd: $E' = (2,3)$.

e) Oblicz stratę dobrobytu wynikającą z podaży stali na poziomie równowagi, a nie ilości optymalnej społecznie. (4 pkt)

Strata dobrobytu równa jest polu trójkąta $EE'E''$. Trójkąt ten nazywany jest również trójkątem dobrobytu (na wykresie jego pole zostało zakreskowane).

Pole trójkąta $EE'E''$ wynosi 1.

Strata dobrobytu to 1 zł.

III. Pytania testowe (0–60 pkt) – w każdym pytaniu zaznacz **[X]** przy prawidłowej odpowiedzi. Za każdą prawidłową odpowiedź na pytanie testowe otrzymujesz 2 pkt. Każda zmiana w pytaniach testowych traktowana jest jako odpowiedź błędna. Odpowiedzi zaznaczone ołówkiem nie są punktowane.

1. Autorem koncepcji „niewidzialnej ręki rynku” jest:

J.M. Keynes

M. Friedman

A. Smith

J. Stiglitz

2. Krzywa Laffera przedstawia zależność pomiędzy:

wielkością wydatków sektora finansów publicznych a poziomem wzrostu gospodarczego

wielkością wydatków sektora finansów publicznych a wartością współczynnika Giniego

wielkością wydatków sektora finansów publicznych a poziomem inflacji

wysokością stawki podatku a wielkością dochodów budżetu państwa

3. Jeżeli utarg krańcowy jest większy od kosztu krańcowego, to przedsiębiorstwo w celu maksymalizacji zysku całkowitego, przy założeniu konkurencji doskonałej, powinno:

ograniczyć produkcję

ograniczyć utarg krańcowy

zwiększyć produkcję

zmniejszyć cenę oferowanych produktów

4. Dochód permanentny gospodarstwa domowego to:

wysokość dochodu, który gospodarstwo domowe uzyskiwało w minionych okresach

przeciętna, oczekiwana w całym cyklu życia wysokość dochodu gospodarstwa domowego

bieżący dochód gospodarstwa domowego uwzględniający obciążenia podatkowe

dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego

5. Konsolidacja fiskalna oznacza:

scentralizowanie dochodów samorządowych w budżecie państwa

zwiększanie wydatków socjalnych państwa

zmniejszanie deficytu sektora finansów publicznych

zwiększanie długu sektora finansów publicznych

6. Inwestor nabywa CDS, aby zabezpieczyć się bezpośrednio przed:

zmianą kursu walutowego

zmianą krótkoterminowej stopy procentowej

niewypłacalnością jednostki referencyjnej (np. państwa)

zmianą ceny akcji konkretnego przedsiębiorstwa na rynku giełdowym

7. Podatkiem sektorowym jest/są:

podatek od towarów i usług

podatek od czynności cywilnoprawnych

podatek bankowy

podatki lokalne

8. W Polsce obecnie nie obowiązuje:

podatek od dochodów od osób prawnych

akcyza

podatek od wydobycia niektórych kopalin

podatek importowy

9. Równanie prawidłowo opisujące relację pomiędzy krańcową skłonnością do konsumpcji (MPC) a krańcową skłonnością do oszczędzania (MPS) to:

$MPS + MPC = 1$

$MPS + MPC = 0$

$MPS / MPC = 1$

$MPS - MPC = 1$

10. Małe, rodzinne przedsiębiorstwo produkuje wełniane kocy. Jednostkowe koszty zmienne produkcji wynoszą 30 zł. Koszty stałe przedsiębiorstwa wynoszą 10000 zł. Cena jednego koca to 50 zł. Ile na podstawie powyższych danych wynosi ilościowy próg rentowności tego przedsiębiorstwa?

500

333

200

125

11. Kto ustala stopę referencyjną NBP?

- Minister Finansów
- Rada Polityki Pieniężnej
- Premier RP
- Sejm RP

12. W rezultacie zapowiedzi Brexitu kurs funta szterlinga względem dolara amerykańskiego uległ:

- aprecjacji
- deprecjacji
- rewaluacji
- dewaluacji

13. Który z motywów zgodnie z teorią preferencji płynności autorstwa J.M. Keynesa nie wpływa na wielkość popytu na pieniądź?

- transakcyjny
- spekulacyjny
- ostrożnościowy
- majątkowy

14. Które ze stwierdzeń nie jest zgodne z definicją podatku?

- podatek ma charakter pieniężny
- podatek jest odpłatnym świadczeniem na rzecz państwa lub innego związku publicznoprawnego (np. samorządu)
- podatek to ogólne świadczenie na rzecz państwa lub innego związku publicznoprawnego (np. samorządu)
- podatek ma charakter świadczenia bezzwrotnego

15. Które z podanych państw ma najniższy poziom relacji dochodów publicznych do PKB w XXI wieku?

- Szwecja
- Francja
- Finlandia
- Rumunia

16. Które z działań nie jest automatycznym stabilizatorem koniunktury?

- zasiłki dla bezrobotnych
- progresywne stawki w podatku dochodowym
- obniżenie stopy procentowej przez bank centralny
- wydatki na pomoc społeczną

17. Co jest cechą wspólną konkurencji doskonałej i monopolu?

- kryterium maksymalizacji zysku przedsiębiorstwa
- liczba przedsiębiorstw na rynku
- możliwość różnicowania cen
- możliwość wejścia na rynek innych przedsiębiorstw w długim okresie

18. W Polsce instytucją zajmującą się nadzorem makroostrożnościowym jest:

- Premier RP
- Rządowe Centrum Studiów Strategicznych
- Komisja Papierów Wartościowych
- Komitet Stabilności Finansowej

19. Dobra publiczne:

- stanowią przedmiot rywalizacji i mogą podlegać zasadzie wyłączności
- stanowią przedmiot rywalizacji i nie podlegają zasadzie wyłączności
- nie stanowią przedmiotu rywalizacji i nie podlegają zasadzie wyłączności
- nie stanowią przedmiotu rywalizacji i mogą podlegać zasadzie wyłączności

20. Obligacje wieczyste:

- są zerokuponowe
- mają okres wykupu nieprzekraczający 100 lat
- nigdy nie podlegają wykupowi
- to inaczej CDS

21. Celem fiskalnym polityki budżetowej państwa jest:

- łagodzenie skutków niesprawności mechanizmu rynkowego
- ograniczenie cykliczności procesów gospodarczych
- zaspokajanie potrzeb dochodowych państwa
- ograniczenie negatywnych efektów zewnętrznych

22. W gospodarce otwartej marginalna skłonność do konsumpcji wynosi 0,6, natomiast marginalna skłonność do importu wynosi 0,1. Zakładamy brak opodatkowania. Ile wynosi wartość mnożnika wydatków budżetowych?

- 0,5
- 0,7
- 1,42
- 2,0

23. Wzrost współczynnika Giniego oznacza:

- zwiększenie nierówności dochodowych w społeczeństwie
- zwiększenie inflacji o charakterze kosztowym
- wzrost jednego z indeksów warszawskiej Giełdy Papierów Wartościowych
- spadek poziomu bezrobocia

24. Instytucją, która ma na celu ochronę depozytów klientów banków komercyjnych, jest:

- Biuro Informacji Gospodarczej
- Bankowy Fundusz Gwarancyjny
- Komisja Papierów Wartościowych
- Bank Gospodarstwa Krajowego

25. Grupa delficka jako metoda grupowego podejmowania decyzji charakteryzuje się tym, że:

- jej członkowie otwarcie dyskutują, spierają się i uzgadniają wybór najlepszego rozwiązania
- jej członkowie spotykają się ze sobą, jednak nie mają możliwości swobodnej dyskusji
- jej członkowie nie dysponują wiedzą ekspercką, dzięki czemu mogą proponować nowe, kreatywne rozwiązania
- jej członkowie są grupą autonomicznych, niezależnie wypowiadających się ekspertów

26. Która z potrzeb znajduje się na szczycie hierarchii potrzeb według A. Masłowa?

- samorealizacji
- bezpieczeństwa
- fizjologiczna
- szacunku

27. Do głównych twórców zarządzania administracyjnego nie zalicza się:

- M. Weber
- H. Fayol
- F.W. Taylor
- L. Urwick

28. Metoda oceny jednostek operacyjnych według stopy wzrostu ich rynku oraz udziału organizacji w rynku to:

- analiza SWOT
- metoda 4P
- macierz BCG
- analiza VaR

29. Zgodnie z teorią X opracowaną przez D. McGregora:

- ludzie nie wykazują przyrodzonej niechęci do pracy; praca jest naturalną częścią życia
- ludzie wolą, by nimi kierowano, pragną unikać odpowiedzialności, pragną też bezpieczeństwa; ich ambicje są niewielkie
- ludzie są przywiązani do celów w stopniu odpowiadającym osobistym nagrodom, jakie otrzymują za ich osiągnięcie
- ludzie są zdolni do nowatorskiego podejścia do rozwiązywania problemów organizacji

30. Typem zachowania kierowniczego charakteryzującego się dużą troską o ludzi, a niewielką o produkcję jest:

- zarządzanie autorytarne
- zarządzanie zubożone
- zarządzanie klubowe
- zarządzanie zespołowe